

Länsstyrelsen
Örebro län

Miljöprövningsdelegationen

1(17)

Beslut

2017-04-28

Dnr 551-5862-2016

Anl.nr 1883-90-001

Gelleråsens Lantbruk AB
Gelleråsens Gård
691 91 Karlskoga

Tillstånd till djurhållning, Karlskoga kommun

Kod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10-i; B
Verksamhet enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Örebro län lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken Gelleråsens Lantbruk AB (bolaget), 556720-6817, tillstånd till fortsatt och utökad djurhållning av slaktsvin på fastigheten Gälleråsen 1:145 i Karlskoga kommun. Tillståndet omfattar 3 676 platser för slaktsvin.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Miljöprövningsdelegationen beslutar att en statusrapport inte krävs för den verksamhet som omfattas av tillståndet.

Villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad bolaget har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Hantering av organiska gödselmedel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas och så att olägenheter inte uppkommer för närboende. Om eventuellt spill ändå uppstår ska detta tas om hand omedelbart.
3. Lagring av flytgödsel ska ske i behållare med fast eller flytande tak som minimerar ammoniakavgång samt förebygger och begränsar luktstörningar.
4. Markkartering ska göras minst en gång vart sjunde år. En växtnärbalans avseende kväve och fosfor ska upprättas för verksamheten minst en gång vart tredje år.
5. Spridning av organiskt gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell markkartering, grödornas behov och aktuell gödselanalys/balansberäkning.
6. Spridning av gödselmedel får inte ske närmare vattentäkt än 50 meter. Spridning av organiska gödselmedel får inte ske närmare vattendrag

Beslut
2017-04-28

Dnr 551-5862-2016

eller annat vattenområde än 20 meter. Vid spridning i direkt anslutning till sådd eller i växande gröda får dock avståndet till vattendrag och annat vattenområde minskas om spridningen kan utföras utan risk för gödselmedel hamnar utanför åkerkanten.

7. Vid spridning av organiska gödselmedel ska hänsyn tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden, så att risken för näringsläckage och luktolägenhet begränsas. Spridningen ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt.
8. Organiska gödselmedel ska myllas eller brukas ned senast inom 12 timmar efter spridning, såvida inte spridning sker i växande gröda.
9. Innan förändringar i gödselhanteringen sker ska information lämnas till tillsynsmyndigheten.
10. Journal ska föras avseende spridning av gödselmedel och omfatta uppgifter om tillförd mängd, tidpunkt, skifte och typ av gröda.
11. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

50 dB(A) vardagar utom lördagar	kl. 07.00–18.00
45 dB(A) lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 07.00–18.00
45 dB(A) kvällstid	kl. 18.00–22.00
40 dB(A) nattetid	kl. 22.00–07.00

Momentana ljud mellan klockan 22.00 – 07.00 får, vid bostäder, högst uppgå till 55 dB(A).

Kontroll ska minst ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller annars efter beslut av tillsynsmyndigheten. Kontroll ska ske med hjälp av närfältsmätningar och beräkningar alternativt immissionsmätningar. Mätning av buller och bestämning av ekvivalent ljudnivå dB(A) ska ske i enlighet med Naturvårdsverkets råd och riktlinjer.

12. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkta och på sådant sätt att förorening av mark, vatten och luft inte riskeras. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras nederbördsskyddat och vid behov ska förvaringsplatsen vara försedd med påkörningsskydd.

Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallat område som är ogenomsläppligt mot det som förvaras där. Invallningar ska dimensioneras så att de rymmer största behållarens volym och minst 10 % av övrig lagrad volym. Hantering ska ske så att spill och läckage till omgivningen förebyggs och begränsas.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende åtgärder för att begränsa luktstörning vid närliggande bostäder på grund av gödselspridning (villkor 7).

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda utökade verksamheten ska ha satts igång senast 3 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet i denna del.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Verkställighet

Miljöprövningsdelegationen bifaller bolagets yrkande om verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när tillståndet tas i anspråk.

Återkallelse av tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen återkallar med stöd av 24 kap. 3 § första stycket 6 miljöbalken av Miljöprövningsdelegationen tidigare meddelade tillstånd den 19 december 2001 (dnr 244-06000-2001) och den 14 april 2004 (dnr 5511-00879-2004). Återkallelsen gäller från och med att tillståndet har tagits i anspråk.

Kungörelsedelgivning

Kungörelse om detta beslut införs inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Karlskoga tidning. Beslutet hålls tillgängligt hos samhällsbyggnadsförvaltningen till och med den 2 juni 2017.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Bolaget har lämnat in en ansökan för att utöka antalet slaktsvinsplatser med en ny svinhusbyggnation. Syftet är även att anpassa produktionen till den smågrisproduktion som bolaget är externintegrerad med.

Tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen lämnade den 19 december 2001 bolaget tillstånd enligt miljöbalken till djurhållning av högst 2730 slaktsvinsplatser på fastigheten Gälleråsen 1:145 i Karlskoga kommun (dnr 244-06000-2001). Den 14 april 2004 lämnade Miljöprövningsdelegationen tillstånd till utökad djurhållning till 2850 slaktsvinsplatser (dnr 5511-00879-2004), i övrigt gällde villkoren i beslutet från 2001.

Samråd

Samråd har skett med Länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten samhällsbyggnadsnämnden i Karlskoga kommun, Karlskoga Energi och Miljö AB och med de enskilda som har antagits bli särskilt berörda av verksamheten. Samrådet har skett genom möte med myndigheter samt direktinformation. Länsstyrelsen har den 31 maj 2016 beslutat att den planerade verksamheten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Under samrådsförfarandet har enligt bolagets samrådsredogörelse följande framkommit: Karlskoga Energi och Miljö AB har framfört att de önskar få ansökan på remiss.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 25 oktober 2016. Ansökan har kungjorts i ortstidningarna Karlskoga Tidning och har remitterats till Samhällsbyggnadsnämnden i Karlskoga kommun och Karlskoga Energi och Miljö AB. Yttranden har kommit in från Samhällsbyggnadsnämnden. Bolaget har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning

Yrkanden

Bolaget ansöker om tillstånd enligt miljöbalken att utöka djurhållningen från 2836 slaktsvinsplatser (750 djurenheter) till 3676 slaktsvinsplatser (990 djurenheter).

Bolaget ansöker om verkställighetsförordnade i och med att bolaget vill komma igång med byggnationerna så snart som möjligt. Utöver det så finns det även ekonomiska aspekter så att verksamheten kan utvecklas och rationaliseras så snart som möjligt.

Åtaganden

För att minska risken för ammoniakförluster kommer bolaget att:

Beslut

2017-04-28

Dnr 551-5862-2016

- Snabbt bruka ner gödsel, inom 12 timmar på obevuxen mark.
- Sprida gödseln när risken för ammoniakförluster är små, det vill säga om möjligt undvika gödselspridning soliga och varma dagar.
- Kontinuerligt arbeta för att optimera foderstaterna exempelvis genom att blanda spannmål och proteingrödor med Premix samt göra foder analyser.
- Stallgödseln från grisarna kyls ned med hjälp av kollektorslangar till värmepump som producerar värma till smågrisarnas liggytor.
- I grisstallarna är gödselrännorna täckta med spalt som minskar luftutbytet och därmed minskar ammoniakavgången.
- Verksamheten prioriterar systemet med flytgödsel framför fastgödsel och därmed minskar ammoniakavgången.
- Stallarna är utrustade med modern ventilationsteknik som ger god och ren boxmiljö och som därmed minskar gödselytorna och ammoniakavgången.

För att minska utlakningsförlusterna av kväve och fosfor kommer företaget att:

- Hålla höstbevuxen mark på ca 40 % av arealen med höstvetete och vall.
- I samråd med rådgivare årligen uppföra en växtodlings-/gödslingsplan.
- Ha snabb spridning och nedmyllning/nedbrukning av stallgödsel inför sådd.
- Bruka ned stallgödseln inom 12 timmar efter spridning.
- Utföra markkartering vart 7:e år. Senast gjord 2011 och 2015.
- Hålla 20 meter breda skyddszoner mot vattendrag och sjö.

Förslag till villkor

Bolaget föreslår att nuvarande tillståndsvillkor även fortsättningsvis ska gälla (se nedan), dock med följande justeringar:

Villkor 3

Kravet på grödan ska vara minst 15 cm hög vid spridningstillfället bör ändras till att grödan ska vara minst 5 cm. När grödan hunnit bli 15 cm är det för sent för att få maximalt växtnäringsutnyttjande. Om spridning sker tidigare tillsätts näringsämnen när växten som bäst behöver dem och risken för näringsläckage minskar.

Beslut
2017-04-28

Dnr 551-5862-2016

Villkor 6

Kravet på att tillsynsmyndigheten ska godkänna spridningsavtal, köp och arrenden saknar lagstöd och är onödigt ingripande i verksamheten. Det bör vara fullt tillräckligt att förändringar i tillgänglig spridningsareal redovisas till tillsynsmyndigheten, exempelvis i den årliga miljörapporten.

Övriga villkor

I övrigt anser bolaget att villkoren så långt som det är möjligt inte ska reglera speciella åtgärder eller tekniska lösningar. Det riskerar att låsa verksamheten till omoderna och ineffektiva lösningar som skulle kunna ersättas med åtgärder som är mer ekonomiskt fördelaktiga för verksamheten eller ger större miljönytta. Om krav ställs på en specifik åtgärd hindrar det bolaget att i vissa fall söka exempelvis miljöstöd för åtgärden (åtgärden får inte vara förenad med krav för att vara stödberättigad), vilket innebär att kraven kan komma att bli onödigt ekonomiskt betungande.

Bolaget har idag möjlighet att sprida gödsel under helg, vilket sällan sker. I det fall det sker finns det fog för detta. Oftast beroende på en blöt vår och man inte haft möjlighet att komma ut på åkrarna på grund av bristande bärlighet. Det är viktigt att ta hänsyn till grannar och omkringliggande näringsverksamheter. Vindriktningar och regn, tillika närliggande aktiviteter och tillställningar är saker man tar hänsyn till när man sprider gödsel, istället för att ta hänsyn till vilken veckodag det är. Således är ett eventuellt spridningsförbud på helger något som bolaget är helt emot.

Nuvarande villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten i huvudsak bedrivas i enlighet med vad bolaget angivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Spridning av gödsel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan, som baseras på aktuell markkartering (ej äldre än 7 år) och aktuell analys av stallgödselns innehåll av kväve och fosfor. När ett fält har uppnått högsta fosforhalt får ingen ytterligare fosfor tillföras.
3. Spridning av stallgödsel i växande gröda får endast ske med bandspridning, myllningsaggregat eller likvärdig teknik, som innebär att gödseln placeras direkt på marken under växttäcknet eller i marken. Grödan ska normalt vara minst 15 cm hög vid spridningstillfället. Spridning av stallgödsel i växande gröda får inte ske närmare bostadstomt än 50 m. Vid spridning på obevuxen mark och på vall i samband med vallbrott ska nedmyllning ske senast inom 12 timmar eller inom den kortare tid som

Beslut
2017-04-28

Dnr 551-5862-2016

generellt kan komma att föreskrivas med stöd av 12 kap 10 § MB och 10 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket.

4. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare vattentäkt än 50 m. Längs vattendrag och vattenförande diken ska en 20 m bred skyddszon undantas från gödselspridning. Vid spridning i direkt anslutning till sådd eller i växande gröda får dock avståndet till vattendrag och vattenförande diken minskas om spridningen kan utföras utan risk för att gödsel hamnar utanför åkerkanten.

5. Transport av stallgödsel ska ske med ändamålsenliga fordon och på sådant sätt att spill och läckage inte uppkommer.

6. Förändringar i spridningsarealen genom ändrade spridningsavtal, arrende, köp eller annat ska redovisas till och godkännas av tillsynsmyndigheten.

7. Vid tillfälle då annan än bolaget utför spridningen åligger det bolaget att tillse att villkoren för spridning av stallgödsel efterlevs.

8. Spolmöjlighet för spridningsfordon ska finnas i anslutning till gödselvårdsanläggningen. Spolvattnet ska ledas till gödselbehållare.

9. Buller från fasta installationer eller anläggningsdelar, t ex fläktar, ska begränsas så att verksamheten som riktvärde inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid närliggande bostäder än 50 dBA dagtid (kl 07-18), 45 dBA kvällstid (kl 18-22) och under söndag, helgdag (kl 07-18) samt 40 dBA nattetid (kl 22-07). Om hörbara tonkomponenter förekommer ska ovanstående värden sänkas med 5 dB(A).

10. Lagring av bekämpningsmedel och farligt avfall ska ske under tak i låst utrymme på ogenomsläpplig invallad yta utan avlopp. Påfyllning och tillredning av kemiska bekämpningsmedel ska göras på biobädd eller på platta med avrinningsmöjlighet till tät behållare.

11. Lagring och hantering av petroleumprodukter och andra för grundvattnet skadliga kemikalier skall ske så att hela den lagrade volymen vid läckage kan uppsamlas i tät behållare.

12. Förslag till program för kontroll av täthet och stabilitet hos ledningar och behållare för gödsel ska lämnas till tillsynsmyndigheten för godkännande senast 1 september 2002.

13. Journal ska fortlöpande föras över djurhållningen, växtodlingen och gödselspridningen. Uppgifterna om gödselspridningen ska omfatta skifte,

gröda, tidpunkt, nedmyllning och tillförd mängd. Detta gäller även vid gödselspridning på kontrakterad areal. Journal ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.

Bolagets beskrivning av verksamheten

Gården ligger intill Karlskoga Vattenverk. Själva gården och vissa åkrar ligger inom inre skyddsområde för vattentäkten, större delen av åkrarna ligger på yttre skyddsområde. Närboende finns inom 500 meter från planerat svinstall.

Svinproduktion har bedrivits på gården sedan 1950-talet. Produktionen omfattar idag 2 836 slaktsvinsplatser med en omgångstid på 19 veckor, vilket motsvarar ca 7 500 slaktsvin per år. Den planerade produktionen är på ytterligare 840 platser i ett 19 veckors system, vilket ger totalt 3676 platser och ca 9 900 slaktsvin per år.

Svinproduktion drivs strikt integrerat med Kroppfjells säteri vilket innebär att bolaget tar hand om smågrisar från Kroppfjell. År 2003 utökades och anpassades bägge gårdarnas besättningar och smågrisproduktionen har ökat med ca 2 000 grisar per år vid Kroppfjell. Idag säljs dessa smågrisar till andra gårdar. En nybyggnation på Gelleråsen gör att alla dessa grisar istället levereras till Gelleråsen.

Bolaget bedriver konventionell växtodling av framförallt stråsäd men även en viss mängd vall framställning av biogas. Växtodlingen bedrivs huvudsakligen på Gelleråsen, men även gårdarna Trehörningen, Immen och Älvkärr.

Verksamheten pågår normalt mellan kl. 07-00-16.00. Under högsäsong med vårbruk och skörd utökas växtodlingsarbetet med övertider under både vardagar och helger.

Miljökonsekvensbeskrivning

Bolaget har i samband med ansökan upprättat en miljökonsekvensbeskrivning. Av denna framgår sammanfattningsvis följande:

Gelleråsens Gård är belägen 6 km norr om Karlskoga i en skogs- och jordbruksbygd intill Karlskoga vattenverk. Det nya svinstallatet är tänkt att placeras ca 25 meter söder om den svinstallbyggnation som genomfördes 2003 för att huset ska hamna på yttre skyddsområde. Provbörningar har gjorts som visar att det finns ett skyddande lerlager. Placeringen är på östra sidan av åsen med avrinning åt öster, vilket är positivt eftersom vattenverkets vattenintag sker i Timsälven ca 1 km väster om åsen.

Beslut
2017-04-28

Dnr 551-5862-2016

Placeringen har beslutats i samråd i med Karlskoga kommuns VA-bolag. Hänsyn är även tagen till grannar, vindriktning, pumpavstånd från foderkök, starkströmskablar, djurtransporter samt gångsavstånd till från de andra byggnaderna. Bolaget har redovisat alternativa lokaliseringar av placering av svinstallet.

Gödsel

Lagringskapaciteten för gödsel är idag 9 000 m³. Den mängd som produceras under 10 månader är idag 6 236 m³, och planerad utökning ger en gödselproduktion på ytterligare ca 2 000 m³. Då behovet av svingödsel är stort vid Biogasbolaget i Karlskoga kommer den ökade gödselmängden levereras dit. Om leverans inte är aktuell kommer spridning ske på egen åkerareal. Tillgänglig spridningsareal är 304 ha. Om all gödsel sprids på egen åkerareal blir kravet på spridningsareal 267 ha.

Gödselspridning sker med gödseltankvagn som är försedd med släpslangar. Spridning sker både före sådd i och växande gröda. Gödsel som sprids före sådd nedmyllas inom tolv timmar, normalt inom 4-6 timmar, för att undvika luktstörning och få bättre kväveutnyttjande.

Utsläpp till vatten

Från växtodlingen finns risk för fosfor- och kväveläckage. Gödselspridning i växande gröda och med släpslang minskar riskerna liksom be vuxna skyddszoner mot vattendrag och sjö.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Trösälven visar idag måttlig ekologisk status. Trösälvens problem kommer framförallt från förhöjda kvicksilverhalter och förändrade habitat genom att vattendraget är påverkat av fysiska ingrepp som reglering. Dessa problem är inte orsakade av jordbruket och varken den befintliga verksamheten eller den planerade utökningen antas påverka miljökvalitetsnormerna för Trösälven negativt.

Timsälven visar idag måttlig ekologisk status. Denna vattenförekomst ligger inom ett avrinningsområde där belastningen från jordbruksmark är ca 11,5 kg fosfor/km². Påverkan från jordbruksmark har bedömts som betydande. Bolaget har i sitt nuvarande tillstånd krav på väl tilltagna skyddsavstånd för gödselspridning intill vattenförande diken. Detta minskar risken för näringsläckage.

Buller

De viktigaste bullerkällorna i produktionen kommer från transporter av foder samt uttransporter av slaktdjur och stallgödsel. De flesta transporter sker under normal arbetstid. Inga klagomål på bullerstörningar har

Beslut
2017-04-28

Dnr 551-5862-2016

framkommit. Störningar under byggtiden blir marginella då inte någon granne bor i närheten eller har uppsyn över byggarbetsplatsen.

Antalet transporter kommer att öka till ca 21 gånger per månad.

Vatten

Vattenkonsumtionen i produktionen kommer att öka. Här inräknas djurens vattenkonsumtion, foderproduktion och rengöring av stallar mm. Gården har egen källa och för att säkra vattenförsörjningen finns två borrhål och två pumpar. Tvättvatten från stallarna omhändertas i gårdens gödselbrunnar.

Kemikaliehantering

Växtskyddsmedel förvaras i låsta utrangerade frysboxar. Sprutan för växtskyddsmedel fylls på tät platta vars avlopp går till en gödselbrunn. Funktionstester har gjorts under 2016 och genomförs vartannat år.

Yttranden

Myndighetsnämnden, Karlskoga kommun

Gällande de föreslagna villkoren ser Myndighetsnämnden gärna att nuvarande tillstånd upphävs men att vissa villkorspunkter ska flyttas över och användas även i nya tillståndet. Kanske var det så man önskade även från bolaget men det upplevdes något otydligt. I övrigt anses villkoren behöva ses över och moderniseras, flera av de nuvarande villkoren regleras via lagstiftningen som skärpts de senaste åren för jordbruksföretag och i dessa fall anser nämnden inte att de behöver finnas med alls som villkorspunkter.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen tillstyrker att Miljöprövningsdelegationen beviljar Gelleråsens Lantbruk AB tillstånd under förutsättning att Miljöprövningsdelegationen föreskriver för branschen typiska villkor till skydd för människors hälsa och miljö.

Motivering till beslutet

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 9 § miljöbalken.

Statusrapport

Verksamheten är enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250), IUF, en industriutsläppsverksamhet. Enligt 1 kap. 23 § IUF ska den som bedriver en industriutsläppsverksamhet se till att det finns en statusrapport som bland annat redovisar de föroreningar som förekommer i mark och grundvatten inom det område där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivs. En statusrapport krävs dock inte om risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom ett sådant område.

Miljöprövningsdelegationen delar sökandens bedömning att risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom det område där den bedrivs. Miljöprövningsdelegationen finner därmed att det inte krävs någon statusrapport för verksamheten.

Tillåtlighet

Tillståndets omfattning

Verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 § samt kod 1.10-i B i miljöprövningsförordning (2013:251). Koden innebär tillståndsplikt för ”anläggning för djurhållning med

1. Mer än 40 000 platser för fjäderfä
2. Mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion, eller
3. Mer än 750 platser för sugor”

Industriutsläppsförordningen

Bolagets verksamhet omfattas av industriutsläppsförordningen (2013:250) enligt 1 kap. 2 §. Den 15 februari 2017 togs beslut av Europeiska kommissionen angående slutsatser om bästa tillgängliga teknik (BAT-slutsatser) för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris. Det innebär att Miljöprövningsdelegationen vid prövning av tillståndsvillkoren ska använda BAT-slutsatserna som referens. BAT-slutsatserna gäller parallellt med tillståndsvillkoren.

BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris innehåller generella krav på bästa tillgängliga teknik gällande till exempel uppfödning av fjäderfä och gris, uppsamling och lagring av gödsel och spridning av gödsel. Det är inte ett krav att göra precis som BAT-slutsatserna, men man ska använda sådan teknik som uppnår likvärdig eller bättre miljöeffekt. Verksamhetsutövare ska redovisa i miljörapporten samt i en tillståndsansökan hur BAT-slutsatser uppfylls.

Beslut
2017-04-28

Dnr 551-5862-2016

BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris innehåller även utsläppsvärden för ammoniak per djurplats, så kallade BAT-AEL. Dessa utsläppsvärden är strikta krav vilket innebär att de inte får överskridas. Verksamheter som omfattas av kravet har fyra år på sig att minska ner sina ammoniakutsläpp så att BAT-AEL värdet uppnås.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att bolaget uppfyller bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatserna.

Val av plats

Enligt 2 kap. 6 § första stycket miljöbalken ska för verksamhet som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde, väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Lokaliseringen av verksamheten till Gälleråsen 1:145 skulle få följande effekter för människors hälsa och miljön.

Det nya stallet planeras i anslutning till befintligt svinstall och avståndet till närmast boende är oförändrat. Verksamheten kan ge upphov till lukt från svinstallet och buller från exempelvis transporter. Det kan även ske utsläpp till luft och vatten i samband med lagring av gödsel och spridning av gödsel. I och med att bolaget planerar att sälja den ökade gödselvolymen till Biogasbolaget leder den utökade utbyggnaden inte till någon störning kopplad till spridning av gödsel. Bolaget har visat att det finns tillräcklig spridningsareal i det fallet den ökade mängden gödsel inte säljs till Biogasbolaget. Det har inte framkommit att det förekommit klagomål på den befintliga verksamheten. Eventuella störningar av den utökade verksamheten bedöms vara acceptabla för närboende.

Påverkan på vattenskyddsområde

Verksamheten ligger inom Karlskoga kommuns vattenskyddsområde vid Gälleråsen. Det nya svinstallet kommer ligga i yttre/sekundära skyddszonen. Bolaget har samrått med huvudmannen Karlskoga Energi och miljö. Karlskoga kommun har bedömt att utökningen antas kunna ske utan ytterligare risk för kommunens dricksvattenförsörjning.

Verksamheten har funnits samma plats under lång tid och inga uppgifter har framkommit i ärendet som visar på någon påverkan på grundvattentäkten. Huvudmannen för vattentäkten har inte haft synpunkter på utökningen.

Samlad bedömning av lokalisering

Miljöprövningsdelegationen anser att den föreslagna lokaliseringen, med de försiktighetsmått, den hushållning med råvaror och energi samt de

produktval som bolaget föreslagit, jämte ändamålsenliga villkor uppnår ändamålet med verksamheten med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Hushållningsbestämmelser

Enligt 2 kap. 6 § andra stycket miljöbalken ska hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden. Med sådan ändring avses att verksamheten eller effekten av den har en sådan varaktighet att det ska kunna anses vara fråga om en ändrad användning av området. Bestämmelsen gäller således inte helt tillfälliga verksamheter.

Den ansökta verksamheten är enligt Miljöprövningsdelegationen av sådan varaktighet att bestämmelserna är tillämpliga.

Området för lokaliseringen är inte av riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken. Inte heller några andra intressen enligt 3 kap. 2–9 §§ miljöbalken berörs.

Planförhållanden

Enligt 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken får tillstånd inte ges i strid med gällande detaljplan eller områdesbestämmelser. Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelsen inte motverkas.

Området ligger utanför detaljplanelagt område och omfattas heller inte av områdesbestämmelser.

Enligt översiktsplanen bör kommunen bland annat verka för att andelen odlingsmark bibehålls och att näringsläckage från jordbruk och djurhållning minimeras. Vidare står det att nyetableringar och utvidgning av verksamhet vid Gälleråsen bör med tanke på vattentäkten undvikas.

Miljökvalitetsnormer

Det finns miljökvalitetsnormer för ekologisk status och kemisk ytvattenstatus. För Timsälven anges att det för närvarande (år 2017) föreligger ”måttlig ekologisk status” och ”uppnår ej god kemisk status”. Älven är bland annat påverkad av övergödning. Det är koncentrationen av fosfor i vattnet som varit avgörande för bedömning av ekologisk status. Påverkan från jordbruksmark har bedömts som betydande och som möjlig åtgärd för att nå god vattenstatus anges bland annat att skapa breda kantzoner närmast vattnet. Orsaken till den kemiska statusen är höga halter av kvicksilver i fisk. För Trösälven anges att det för närvarande (år 2107) föreligger ”god ekologisk status” och ”uppnår ej god kemisk status”. Den kemiska statusen kommer av förhöjda kvicksilverhalter.

Beslut
2017-04-28

Dnr 551-5862-2016

Bolaget vidtar i dagsläget åtgärder som minskar utsläpp av kväve och fosfor genom till exempel skyddsavstånd till vattendrag och diken. Miljöprövningsdelegationen bedömer att bolagets utsläpp inte på ett betydande sätt bidrar till att en miljö kvalitetsnorm inte följs.

Miljömål

Verksamheten bedöms inte motverka möjligheten att uppnå de nationella miljömålen.

Villkor

Allmänna villkoret (villkor 1)

Villkoret syftar till att binda bolaget vid de åtaganden som gjorts i ansökan och under ärendets handläggning. Det innebär att bolagets åtaganden och utfästelser blir bindande även om de inte kan kopplas till något specificerat villkor.

Hantering av gödsel och foder (villkor 2)

Spill av gödsel och foder kan innebära att det uppstår en påverkan på miljön eller människors hälsa och ska därför undvikas.

Lagring av gödsel (villkor 3)

Lagringsbehållare ska täckas för att bland annat förhindra utsläpp av ammoniak och minska risken för lukt.

Markkartering och växtnäringsbalans (villkor 4–5)

För att minska risken för vattenförorening och minska belastningen av växtnäringsämnen anser Miljöprövningsdelegationen att gödselspridning ska anpassas efter spridningsarealernas jordartsförhållanden samt att spridning bör ske på sådant sätt att växtmaterial och mark kan utnyttja stallgödselns växtnäringsinnehåll på bästa sätt. En växtnäringsbalans visar hur mycket förluster av kväve, fosfor och kalium som verksamheten ger upphov till. Eftersom förhållandena i verksamheten förändras över tid och för att minimera förlusterna anser Miljöprövningsdelegationen att växtnäringsbalansen bör aktualiseras inom tre års intervall. Markkartering ska göras vart sjunde år enligt bolagets förslag till villkor.

Skyddsavstånd (villkor 6)

Villkoret syftar till att undvika påverkan på vattenkvaliteten i närliggande vattentäkter samt vattendrag.

Nedbrukning (villkor 7–8)

Beslut
2017-04-28

Dnr 551-5862-2016

För att minimera ammoniakavgång och luktproblem som uppstår i samband med spridning, bör gödseln, utom vid spridning i växande gröda, brukas ned så snabbt som möjligt. Miljöprövningsdelegationen bedömer att nedbrukning inom 12 timmar är rimligt. Faktorer som väder, vind, spridningsteknik samt snabb nedbrukning av gödseln påverkar ammoniakavgången samt lukt.

Information (villkor 9)

Det är viktigt att tillsynsmyndigheten får information om förändringar i gödselhantering för att möjliggöra myndighetskontroll av exempelvis spridningsareal.

Journalföring (villkor 10)

Journalföring syftar bland annat till att sökande ska kunna visa upp för tillsynsmyndigheten att spridning av gödsel sker på miljömässigt korrekt sätt.

Buller (villkor 11)

Buller från verksamheten kan medföra störningar för boende i närheten. Villkoret syftar till att säkerställa att störningar i form av buller från verksamheten begränsas till en acceptabel nivå.

Kemikalier (villkor 12)

Det är viktigt att förvaring, lagring och hantering av kemiska produkter och farligt avfall sker på ett betryggande sätt och i övrigt så att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt.

Övriga överväganden

Enligt 19 kap. 5 § första stycket 12 och 22 kap. 28 § första stycket miljöbalken får Miljöprövningsdelegationen, när det finns skäl till det, förordna att tillståndet till verksamheten får tas i anspråk även om det inte har vunnit laga kraft.

Det har inte framförts några invändningar mot bolagets yrkande om verkställighetsförordnande. Med hänsyn till det och till de skäl bolaget har åberopat anser Miljöprövningsdelegationen att yrkandet om verkställighetsförordnande kan bifallas.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen får med stöd av 19 kap. 5 § första stycket 9 och 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåta åt tillsynsmyndigheten att fastställa villkor av mindre betydelse.

Beslut
2017-04-28

Dnr 551-5862-2016

Miljöprövningsdelegationen överlåter åt tillsynsmyndigheten att vid behov fastställa villkor om åtgärder för att begränsa luktstörning vid närliggande bostäder pga. gödselspridning. Det går inte att förutsäga hur störande lukten kommer att bli. Därför måste tillsynsmyndigheten i en uppkommen situation bedöma om åtgärder eller begränsningar utöver vad som följer av villkoren i detta tillstånd måste vidtas.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen anser sammanfattningsvis att, om föreskrivna villkor iakttas, verksamheten går att förena med de allmänna hänsynsreglerna och målen i miljöbalken och med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Tillstånd kan därför lämnas till verksamheten.

Information

Detta tillstånd befriar inte bolaget från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

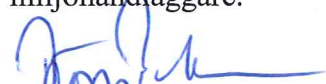
Hur man överklagar

Den som vill överklaga beslutet ska skriva till Länsstyrelsen i Örebro län. Ange vilket beslut som överklagas, till exempel genom att ange beslutets diarienummer. Skriv också vilken ändring i beslutet som begärs och varför det ska ändras.

Skrivelsen ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 2 juni 2017**, annars kan överklagandet inte prövas.

Länsstyrelsen skickar överklagandet vidare till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt för prövning. Ytterligare upplysningar lämnas av Länsstyrelsen.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Örebro län. I beslutet har deltagit Björn Pettersson, ordförande och Jonas Georgsson, miljösakkunnig. Ärendet har beretts av Eva-Marie Jansson, miljöhandläggare.

Björn Pettersson

Jonas Georgsson

Beslut
2017-04-28

Dnr 551-5862-2016

Kopia:

Myndighetsnämnden, myndighetsnamnd@karlskoga.se

Naturvårdsverket, regulator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se

Karlskoga Energi och Miljö AB, info@karlskogaenergi.se

Aktförvarare: Bygg- och miljökontoret, Samhällsbyggnadsförvaltningen

